

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ
першого туру Всеукраїнської олімпіади
Національного університету харчових технологій
з УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
2024

1. Поставте наголос у словах.

Котрий, олень, випадок, феномен, маркетинг, піцерія, фаховий, мережа, чорнозем, донька.

2. Підкресліть словосполучення, у яких прикметник з іменником узгоджено правильно за граматичною категорією роду.

Гостра біль, осіння розпродаж, прозора перекис, травоїдна окапі, нестерпна нежить, друга степінь, цікаве турне, десяткова дріб, сонячний Делі, красивий какаду, вчена ступінь, далека путь, білосніжний тюль, оптова продаж, лікувальна шампунь, стигле манго, смачне кольрабі, високий насип, старовинне Осло, свіже сулугуні, маленьке кенгуру, глибоке Дніпро, потужний торнадо, гарячий какао, весняна Умань.

3. Запишіть час, зображений на смарт-годинниках, відповідно до граматичної норми.

1.

2.

3.

4.

5.

1. Пів на дев'яту (годину); восьма (година) тридцять (хвилин).

2. Десята (година); рівно десята (година).

3. Дев'ята (година) сорок п'ять (хвилин); за чверть / п'ятнадцять (хвилин) десята (година); чверть / п'ятнадцять (хвилин) до десятої (години)

4. Десята година десять хвилин; десять (хвилин) по десятій (годині); десять (хвилин) на одинадцяту (годину).

5. дванадцята (година) сорок (шість) хвилин; за чотирнадцять (хвилин) тринадцята (година); чотирнадцять (хвилин) до тринадцятої (години)

4. Підкресліть слова, написані неправильно. Напроти напишіть правильний варіант.

Вихідні форми слів		Правильне написання відповідно до правопису
1	<u>пів'яблука</u>	<i>пів яблука</i>
2	Святвечір	
3	<u>знайти в гуглі</u>	<i>знайти в гуглі</i>
4	народилися нові наполеони	
5	<u>їхати до станції «Тараса Шевченка»</u>	<i>їхати до станції Тараса Шевченка</i>
6	<u>проект</u>	<i>прое́кт</i>
7	сфотографувати	
8	ексміністр	
9	<u>священик</u>	<i>священник</i>
10	День Незалежності України	

5. Утворіть форми кличного відмінка від словосполучень.

Вихідні форми словосполучень		Кличний відмінок
1	друг Аркадій	<i>друже Аркадію</i>
2	добродійка Забашта	<i>добродійко Забашто</i>
3	колега Жак	<i>колего Жаку</i>
4	Зоя Орестівна	<i>Зоє Орестівно</i>
5	брат Олег	<i>брате Олеже / Олегу</i>
6	пан лікар	<i>пане лікарю</i>
7	подруга Оля	<i>подруго Олю</i>
8	товариш Ілля	<i>товаришу Ілле</i>
9	Ольга Дмитрівна	<i>Ольго Дмитрівно</i>
10	працівник Михайло	<i>працівнику Михайле</i>

6. Відредагуйте словосполучення. Запишіть правильні варіанти.

Вихідні форми словосполучень		Відредаговані варіанти
1	зустрічаються неточності	<i>трапляються / бувають / можна натрапити на неточності</i>
2	бувший друг	<i>колишній друг</i>
3	невірний номер телефона	<i>неправильний номер телефона</i>
4	участковий лікар	<i>дільничий лікар</i>
5	оточуюче середовище	<i>навколишнє середовище / довкілля</i>
6	відношення до колег	<i>ставлення до колег</i>
7	більша половина студентів	<i>більшість / більше половини студентів</i>
8	на протязі року	<i>протягом року</i>
9	здавати екзамен	<i>складати екзамен</i>
10	переводити кошти	<i>переказувати кошти</i>

7. Доберіть українські відповідники (слова або словосполучення) до іношомовних слів.

Іношомовні слова		Українські відповідники
1	ідентичний	<i>схожий / однаковий / подібний</i>
2	координувати	<i>узгоджувати</i>
3	фактор	<i>чинник</i>
4	бібліотека	<i>книгозбірня</i>
5	дистанція	<i>відстань</i>
6	пріоритет	<i>першість</i>
7	менеджер	<i>управлінець</i>
8	актуальний	<i>важливий</i>
9	фундатор	<i>засновник</i>
10	фікція	<i>підробка / обман</i>

8. Поставте іменники другої відміни у формі родового відмінка.

Вихідна форма		Слово у формі родового відмінка
1	Кривий Ріг	<i>Кривого Рогу</i>
2	світогляд	<i>світогляду</i>
3	записник	<i>записника</i>
4	диплом	<i>диплома</i>
5	директор	<i>директора</i>
6	Париж	<i>Парижа</i>
7	Крим	<i>Криму</i>
8	термін (час)	<i>терміну</i>
9	борщ	<i>борщу</i>
10	мармур	<i>мармуру</i>

9. Доберіть до поданих слів фразеологізми.

Наприклад: червоніти – пекти раків.

Слова		Фразеологізми
1	обманути	<i>лишити з носом кого;</i> <i>обвести (обкрутити) навколо (круг, кругом) пальця кого;</i> <i>пошити в дурні кого;</i> <i>ввести в оману кого;</i> <i>пустити (напустити) ману в вічі кому;</i> <i>дим (пил) пустити в очі кому;</i> <i>замилити очі кому;</i> <i>пустити (напустити) туман (туману) в очі (у вічі) кому;</i> <i>замазати очі кому;</i> <i>заговорити зуби кому;</i> <i>відвести очі кому</i>

2	вигадати	<i>вигадувати / вигадати таке, що і в борці не кришать; говорити нісенітниці / дурниці</i>
3	докоряти	<i>вибивати (колоти) очі кому, ким, чим, за що; цвікати в очі кому</i>
4	задумуватися	<i>мати на думці, мати думку; узяти на думку; не сходити з думки; думати думу; прясти думи; гадати думу; повертати розумом (мозком); розкидати (розкинути) розумом; ламати голову; сушити голову; мозок сушити; чухати потилицю</i>
5	насміхатися	<i>глузувати з кого; брати (піднімати, підіймати, здійсмати, знімати) на сміх (на смішки, на посміх, на глум, на кпини) кого; на глузи (глуз) піднімати (брати) кого; брати на спички кого</i>
6	ризикувати	<i>наважуватися (іти) на ризик; наражатися на небезпеку; іти ва-банк; лізти на рожен; гратися з вогнем; спокушати долю; ставити під удар</i>
7	ледарювати	<i>байдики бити; баглаї бити; давати горобцям дулі; ханьки м'яти; клеїти дурня; ганяти вітер по вулицях; лежні справляти; тинятися з кутка в куток; і за холодну воду не братися</i>
8	дуже багато	<i>кури не клюють; і свині не їдять; сила-силенна; аж кишить; хоч лопатою загібай</i>
9	дуже давно	<i>за царя Гороха; за царя Панька, як земля була тонка</i>
10	вихваляти	<i>співати дифірамби; підносити до небес; кадити фіміам; співати хвалу</i>

10. Відредагуйте словосполучення, у яких ужито активні дієприкметники теперішнього часу. Запишіть правильні варіанти.

Дієприкметники		Відредаговані варіанти
1	хвилююча мить	<i>зворушлива мить</i>
2	діюче законодавство	<i>чинне законодавство</i>
3	зволожуючий крем	<i>зволожувальний крем; крем, що зволожує</i>
4	керуючий бізнесом	<i>керівник бізнесу; той, хто керує бізнесом</i>
5	наступаюче свято	<i>прийдешнє свято</i>
6	відпочиваючий дідусь	<i>дідусь, що відпочиває</i>
7	миючі засоби	<i>мийні засоби; засоби для миття</i>
8	мандруючий сюжет	<i>мандрівний сюжет</i>
9	конкуруючі фірми	<i>фірми-конкуренти; фірми, що конкурують</i>
10	вируюче море	<i>бурхливе море; море, що вирує</i>

11. Виправте помилки в реченнях.

1. У слідуючому місяці винятково для працівників нашого відділу буде організовано саме яскраве міроприємство.

Правильно: У наступному місяці виключно для працівників нашого відділу буде організовано найяскравіший захід.

2. Певна річ роман Три мушкетери Александра Дюми вважають золотою класикою світової літератури.

Правильно: Певна річ, роман «Три мушкетери» Александра Дюма вважають золотою класикою світової літератури.

3. Марія Іллїнічна Ви сьогодні особливо красиво виглядаєте!

Правильно: Маріє Іллівно, Ви сьогодні маєте особливо красивий вигляд!

4. Моркв'яний сік є найбільш кориснішим зпоміж інших, адже він дозволяє покращити зір.

Правильно: Морквяний сік є найбільш корисним з-поміж інших, адже він дає змогу покращити зір.

5. Тараса Іваненко було призначено головуючим зборів, адже він у даному питанні розбирався найкраще.

Правильно: Тарас Іваненка було призначено головою зборів, адже він на цьому питанні розуміється найкраще.

Голова предметно-методичної комісії
Всеукраїнської олімпіади НУХТ
з української мови, к. філол. н., доц.

Людмила ПРИБЛУДА